راهنمای تک‌موضوعی · از کتاب «درد کنار لگن»

برگشت به کوه و پیاده‌روی

هوازی، پله و سربالایی، وزن و یائسگی و داستان آقای رضایی

دکتر مکس زینلی · فیزیوتراپیست

MAXACADEMY

با دکتر مکس همراه باش

ویدیوی تمرین‌ها، تحقیقات تازه و پاسخ سؤال‌هات رو در کانال‌های دکتر مکس دنبال کن. برای باز شدن هر کانال، روی آدرسش بزن:

کانال	آدرس
اینستاگرام	instagram.com/dr.max.zeinali
کانال پخش اینستاگرام	عضویت در کانال
یوتیوب	youtube.com/@dr.max.zeinali
تلگرام	t.me/drmaxzeinalibook
کانال واتساپ	عضویت در کانال
وبسایت و تست‌های آنلاین	drmaxacademy.com

پیش از شروع بخوان

این کتاب آموزشیه و جایگزین **پزشک** و **فیزیوتراپیست** تو نیست. درد کنار لگن گاهی با **کمردرد**، **آرتروز لگن** یا **شکستگی** اشتباه گرفته می‌شه؛ اول تشخیص درست. هیچ **دارویی** رو خودسرانه قطع نکن. **به پزشک**: درد **کشاله‌ی ران**؛ درد **شبانه‌ی شدید** که با تغییر وضعیت بهتر نمی‌شه؛ **بی‌حسی** یا **سوزن‌سوزن** پا؛ **کاهش وزن** بی‌دلیل؛ سابقه‌ی **سرطان**. **فوراً ۱۱۵**: **زمین خوردن** و نتونستن وزن روی پا گذاشتن؛ **بی‌حسی** ناحیه‌ی تناسلی یا **بی‌اختیاری** ادرار یا مدفوع؛ **تب** با درد شدید، قرمزی و داغی لگن. اگه **غم شدید**، **بی‌امیدی** یا **فکر آسیب به خودت** داری، همین امروز با **صدای مشاور بهزیستی ۱۴۸۰** یا پزشک تماس بگیر؛ در خطر فوری، **۱۱۵**.

© دکتر مکس زینلی · MAXACADEMY · همه‌ی حقوق محفوظ است. هرگونه کپی، انتشار یا فروش این کتاب بدون اجازه‌ی کتبی ممنوعه.

تصاویر افراد این کتاب با کمک هوش مصنوعی ساخته شده و از نظر درستی حرکت، توسط فیزیوتراپیست بازبینی شده‌اند.

فهرست

بخش ۱: درد کنار لگن ۸

۱. درد کنار لگن چیه؟ ۹

۲. چرا بعد از ۴۵؟ ۹

۳. فشردگی تاندون ۱۰

۴. علائم خطر ۱۲

۵. باورهای غلط ۱۳

بخش ۲: تمرین ۱۵

۶. هوازی ۱۶

۷. زمان اثر و پیشرفت ۱۶

بخش ۳: زندگی روزمره ۱۸

۸. پله و سربالایی ۱۹

۹. وزن و یائسگی ۱۹

بخش ۴: برنامه‌ی ۱۲ هفته‌ای ۲۱

۱۰. چطور تمرین کنم: مقدار، شدت و پیشرفت ۲۲

بخش ۵: کتابخونه‌ی تمرین‌ها ۲۵

بخش ۶: خانواده، زندگی و داستان‌ها **۳۲**

۱۱. داستان آقای رضایی: کوه‌نوردی ۳۳

کتاب کامل و ارتقا **۳۳**

منابع علمی **۳۵**

پیش‌گفتار

این راهنما برای **برگشت به فعالیته**.

در این راهنما

- درد کنار لگن چیه؟
- چرا بعد از ۴۵؟
- فشردگی تاندون
- علائم خطر
- باورهای غلط
- هوازی
- زمان اثر و پیشرفت
- پله و سربالایی
- وزن و یائسگی
- چطور تمرین کنم: مقدار، شدت و پیشرفت
- داستان آقای رضایی: کوه‌نوردی
- ۶ تمرین مصور، هر کدوم در یک صفحه

نکته‌ی دکتر مکس

این راهنما بخشی از کتاب کامل **«درد کنار لگن»** است. کتاب کامل ۴۰ فصل داره و همه‌ی مشکلات، جراحی‌ها، برنامه‌ها و زندگی روزمره رو پوشش می‌ده. هر جا در این راهنما نوشته شده «در کتاب کامل»، اون فصل در کتاب کامل هست.

دکتر مکس زینلی

فیزیوتراپیست

بخش ۱

درد کنار لگن

درد کنار لگن چیه، چرا بعد از ۴۵، فشردگی تاندون، تشخیص و درمان‌ها، علائم خطر، و باورهای غلط.

درد کنار لگن چیه؟

درد روی **برجستگی استخوانی کنار ران** (تروکانتر بزرگ)؛ گاهی تا **کنار ران** پایین میاد، ولی معمولاً از **زانو** پایین‌تر نمی‌ره.

علت اصلی	**تاندون‌های باسن** (سرینی میانی و کوچک)
اسم قدیمی	«**بورسیت** تروکانتر»؛ بورس معمولاً **همراه** مشکل تاندونه، نه علت اصلی
اسم کلی	**سندرم درد تروکانتر بزرگ**

علائم معمول

☐	
	درد با **خوابیدن روی پهلو** (روی همون طرف یا حتی طرف مقابل)
	درد با **پله**، **سربالایی** و **بلند شدن از صندلی**
	درد با **ایستادن روی یک پا** و **پا روی پا** انداختن
	حساس بودن کنار لگن به لمس

درد کنار لگن، بیشتر تاندونه تا بورس.

چرا بعد از ۴۵؟

عامل	
زن‌ها	خیلی شایع‌تر؛ لگن **پهن‌تر**
یائسگی	کم شدن **استروژن** روی کیفیت تاندون اثر داره
اضافه‌وزن	بار بیشتر روی تاندون
تغییر ناگهانی فعالیت	مثلاً شروع **کوه** یا پیاده‌روی **زیاد**
ضعف عضلات باسن	
کمردرد یا **آرتروز زانو**	الگوی راه رفتن عوض می‌شه

تاندون از تغییر ناگهانی بار خوشش نمیاد.

فصل ۳

فشردگی تاندون

تاندون‌های باسن از **روی** برجستگی کنار ران رد می‌شن. وقتی ران به سمت **داخل** (خط وسط بدن) بره، تاندون روی استخوان **فشرده** می‌شه.

وضعیت‌هایی که فشار می‌دن

☐	
	پا روی پا انداختن
	خوابیدن روی پهلو بدون بالش بین زانوها
	ایستادن روی یک پا و **لم دادن** روی یک لگن
	نشستن روی صندلی **خیلی کوتاه**
	کشش باسن و نوار کنار ران (مثل عدد ۴)
	نشستن **چهارزانو** یا **دوزانو** طولانی

نکته‌ی دکتر مکس

«کشش» که برای خیلی دردها خوبه، اینجا گاهی **بدترش** می‌کنه، چون تاندون رو فشرده می‌کنه.

ران به داخل نره؛ تاندون نفس بکشه.

علائم خطر

فوراً اورژانس (۱۱۵)

☐	
	زمین خوردن و نتونستن **وزن** روی پا گذاشتن
	بی‌حسی ناحیه‌ی تناسلی، **بی‌اختیاری** ادرار یا مدفوع
	تب با درد شدید و قرمزی و داغی لگن

به پزشک

☐	
	درد **کشاله‌ی ران** (بیشتر مفصل لگنه، نه تاندون)
	درد **شبانه** شدید که با تغییر وضعیت **بهتر نمی‌شه**
	بی‌حسی یا **سوزن‌سوزن** پا
	کاهش وزن بی‌دلیل
	سابقه‌ی **سرطان** یا **پوکی استخوان** شدید

کشاله درد می‌کنه؟ احتمالاً مفصله، نه تاندون.

فصل ۵

باورهای غلط

باور	واقعیت
«**بورسیته**، فقط **آمپول** درمانشه»	بیشتر مشکل **تاندونه**؛ آموزش و ورزش بهتر جواب داد (فصل ۷ و ۸ در کتاب کامل)
«باید نوار کنار ران رو **کشش** بدم»	کشش ممکنه تاندون رو **فشرده** کنه (فصل ۳)
«**استراحت** کامل»	تاندون با **بار تدریجی** بهتر می‌شه
«**ماساژ** با غلتک محکم»	فشار مستقیم روی کنار لگن معمولاً **کمک نمی‌کنه**
«درد یعنی **آسیب**؛ هیچ تمرینی با درد نه»	درد **کم** (حدود ۳ و حداکثر ۵ از ۱۰) که تا فردا صبح برمی‌گرده **قابل‌قبوله** (فصل ۱۱ در کتاب کامل)

ایزومتریک دور کردن ران با کمربند ← ص ۲۶ · برنامه‌ی پیاده‌روی ← ص ۲۸

فشار کم، بار تدریجی.

بخش ۲

تمرین

قانون درد، ایزومتریک برای شروع، قدرت ایستاده، قدرت پیشرفته، تنه و تعادل، هوازی، و زمان اثر.

فصل ۶

هوازی

ورزش	
پیاده‌روی روی **سطح صاف**	قدم‌های **کوتاه‌تر**
دوچرخه‌ی ثابت	زین **بالاتر**؛ زانوها **باز** نشن
ورزش در آب	راه رفتن در آب

برنامه‌ی پیاده‌روی ← ص ۲۸ · دوچرخه‌ی ثابت ← ص ۲۷ · ورزش در آب ← ص ۲۹

نکته‌ی دکتر مکس

در ماه‌های اول، **کوه**، **سربالایی** و **پله‌ی زیاد** رو کم کن؛ بعد کم‌کم برگرد.

سطح صاف، قدم کوتاه.

فصل ۷

زمان اثر و پیشرفت

زمان	معمولاً
هفته‌ی ۱ تا ۲	با **آموزش**، خواب **بهتر**
هفته‌ی ۴ تا ۸	درد پله و صندلی **کمتر** (مثل LEAP)
ماه ۳ تا ۶	قدرت و فعالیت **بیشتر**

قانون پیشرفت

☐
فقط **یک چیز** رو در هر هفته بیشتر کن: تکرار، وزنه، یا سختی
دو هفته **بدون** بدتر شدن، بعد پیشرفت

تاندون صبور، نتیجه ماندگار.

بخش ۳

زندگی روزمره

خواب، نشستن، ایستادن، پله و سربالایی، وزن و یائسگی، و کار و خونه.

فصل ۸

پله و سربالایی

☐	
	فعلاً **پله** رو با **نرده** و یکی‌یکی
	آسانسور وقتی درد زیاده
	سربالایی و کوه: **کم** و **تدریجی**
	عصا در دست **مخالف** درد، در روزهای پردرد

تمرین پله ← ص ۳۰ · استفاده‌ی درست از عصا ← ص ۳۱

پله یکی‌یکی؛ عصا دست مخالف.

فصل ۹

وزن و یائسگی

☐	
	کم کردن وزن بار روی تاندون رو کم می‌کنه
	پروتئین کافی برای عضله و تاندون
	تمرین قدرتی در یائسگی مهم‌تر می‌شه
	درباره‌ی **هورمون‌درمانی** فقط با **پزشک** تصمیم بگیر

تاندون یائسگی، بار تدریجی لازم داره.

بخش ۴

برنامه‌ی ۱۲ هفته‌ای

دوز تمرین، فاز ۱ (آموزش و ایزومتریک)، فاز ۲ (قدرت ایستاده)، فاز ۳ (قدرت بیشتر)، فاز ۴ (همیشگی)، برنامه‌ی ۱۰ دقیقه‌ای، نگه‌داری، و روزهای پردرد.

چطور تمرین کنم: مقدار، شدت و پیشرفت

تمرین مثل دارو، **دوز** داره. دوز کم اثری نداره و دوز بیش از حد درد رو شعله‌ور می‌کنه.

اصطلاحات

اصطلاح	یعنی
تکرار	هر بار انجام کامل حرکت
ست	یک دسته تکرار پشت‌سرهم
۳ × ۱۰	۳ ست، هر ست ۱۰ تکرار
استراحت بین ست‌ها	معمولاً ۱ تا ۲ دقیقه
ایزومتریک	نگه داشتن انقباض بدون حرکت

چقدر سنگین؟ قانون «۲ تا ۳ تکرار در ذخیره»

در پایان هر ست، باید حس کنی که فقط ۲ تا ۳ تکرار دیگه با فرم درست می‌تونستی انجام بدی. با مقیاس سختی ۰ تا ۱۰، هدف تمرین‌های قدرتی **۶ تا ۸ از ۱۰** است.

اگه در پایان ست...	یعنی
می‌تونستی ۵ تکرار یا بیشتر دیگه بزنی	خیلی سبکه؛ سخت‌ترش کن
۲ تا ۳ تکرار دیگه می‌تونستی	**درسته**
فرمت به هم ریخت یا نتونستی تموم کنی	خیلی سنگینه؛ سبک‌ترش کن

چند بار در هفته؟

نوع تمرین	دفعات
تمرین قدرتی	**۲ تا ۳ روز در هفته**، با یک روز استراحت بین جلسه‌ها
تحرک و کشش	روزانه
تعادل	۳ روز در هفته یا بیشتر
هوازی (پیاده‌روی، دوچرخه، شنا)	بیشتر روزهای هفته؛ هدف ۱۵۰ دقیقه در هفته

چطور پیشرفت کنم؟

وقتی تمرینی رو **دو جلسه‌ی پشت‌سرهم** با درد سبز و با «۴ تکرار در ذخیره» یا بیشتر انجام دادی، وقت پیشرفته. **فقط یک چیز** رو در هر بار تغییر بده:

1. تکرار بیشتر
2. ست بیشتر

3. مقاومت بیشتر (وزنه، کش محکم‌تر)

4. دامنه‌ی بیشتر

5. سرعت آهسته‌تر در مرحله‌ی برگشت

6. تک‌پا یا تک‌دست

7. پایداری کمتر

ساختار هر جلسه

بخش	زمان	کار
گرم کردن	۵ تا ۱۰ دقیقه	راه رفتن در خونه، دوچرخه‌ی ثابت، حرکت‌های تحرکی
تمرین‌های اصلی	۲۰ تا ۳۰ دقیقه	طبق برنامه
تعادل	۵ دقیقه	طبق برنامه
سرد کردن	۵ دقیقه	کشش و تنفس

نکته‌ی دکتر مکس

بهترین زمان تمرین، زمانیه که **واقعاً انجامش می‌دی**. یک زمان ثابت انتخاب کن و مثل قرار دکتر بهش پایبند باش.

بخش ۵

کتابخونه‌ی تمرین‌ها

هر تمرین این کتاب در این بخش یک صفحه‌ی کامل داره: عکس، وضعیت شروع، مراحل اجرا، عضله‌ی هدف، مقدار، راه ساده‌تر و سخت‌تر، اشتباه‌های رایج و نکته‌های ایمنی.

قانون تمرین: درد حین تمرین تا حدود ۳ از ۱۰ (حداکثر ۵) قابل‌قبوله، به شرطی که تا فردا صبح به حالت قبل برگرده. ران رو از خط وسط بدن رد نکن و کشش باسن و نوار کنار ران انجام نده. با درد بیشتر از ۵، تمرین رو سبک‌تر کن یا عوض کن.

تمرین ۱ | سطح ۰۱ آسان | تقویتی

ایزومتریک دور کردن ران با کمربند

شروع

به پشت دراز بکش، زانوها خم یا صاف. یک کمربند یا کش غیرکشسان رو دور ران‌ها، بالای زانوها، ببند (پاها به عرض لگن).

اجرا

1. ران‌ها رو به سمت بیرون، به کمربند فشار بده (پاها تکون نمی‌خورن).
2. با ۳۰ تا ۵۰ درصد توان شروع کن.
3. نفس رو حبس نکن.

عضله‌ی هدف	سرینی میانی و کوچک
چرا این تمرین؟	تمرین شروع درد کنار لگن: فشار دادن پا به بیرون بدون حرکت؛ تاندون رو بار می‌ده بدون اینکه فشرده بشه. در کارآزمایی LEAP بخشی از برنامه بود.
کجا باید حس کنی	کنار لگن و باسن؛ نباید درد تیز کنار لگن ایجاد کنه.
مقدار	۵ بار × ۳۰ تا ۴۵ ثانیه، با ۱ دقیقه استراحت؛ روزانه.
ساده‌ترش کن	فشار کمتر، زمان کوتاه‌تر.
سخت‌ترش کن	ایستاده یا با فشار بیشتر.

اشتباه‌های رایج: حبس کردن نفس؛ قوس دادن کمر؛ فشار خیلی زیاد از روز اول.

تمرین ۲ | سطح ۱ · آسان | هوازی و کاربردی

دوچرخه‌ی ثابت

شروع

زین رو بلند تنظیم کن تا لگن زیاد خم نشه؛ وقتی پدال پایینه، زانو کمی خم بمونه.

اجرا

1. با مقاومت کم شروع کن.
2. اگه دور کامل سخته، اول پدال رو جلو و عقب تاب بده تا بتونی دور کامل بزنی.
3. سرعت راحت؛ باید بتونی حرف بزنی.

عضله‌ی هدف	کل پا؛ قلب و ریه
چرا این تمرین؟	حرکت تکراری کم‌فشار که دامنه‌ی لگن و آمادگی قلبی رو بهتر می‌کنه.
کجا باید حس کنی	ران‌ها و باسن.
مقدار	۱۰ دقیقه؛ هر هفته ۲ تا ۵ دقیقه اضافه کن تا ۳۰ دقیقه.
ساده‌ترش کن	زین بالاتر.
سخت‌ترش کن	مقاومت بیشتر یا فاصله‌ای (۱ دقیقه تند، ۲ دقیقه آروم).

اشتباه‌های رایج: زین خیلی پایین (فشار پشت کشکک زیاد می‌شه)؛ مقاومت خیلی زیاد در شروع.

تمرین ۳ | سطح ۱۰ آسان | هوازی و کاربردی

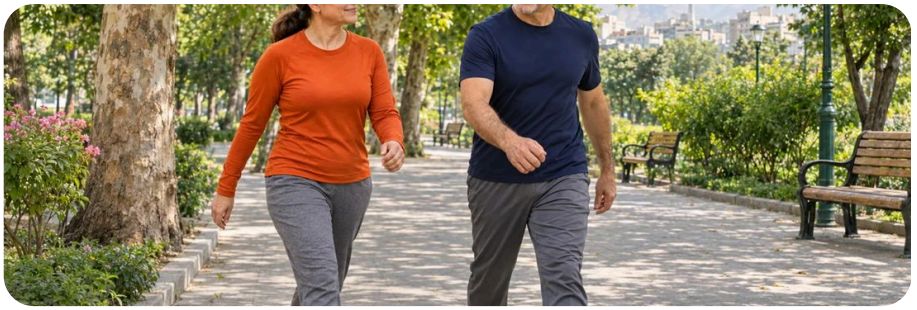

برنامه‌ی پیاده‌روی

شروع

کفش راحت با کف نرم و پاشنه‌ی کوتاه. مسیر صاف و ایمن.

اجرا

1. با مدتی شروع کن که درد کم و قابل‌تحمل بمونه (حتی ۵ دقیقه).
2. سرعت طوری باشه که بتونی حرف بزنی ولی آواز خوندن سخت باشه.
3. هر هفته ۱۰ درصد به کل زمان اضافه کن.
4. هدف: ۱۵۰ دقیقه در هفته (مثلاً ۳۰ دقیقه، ۵ روز).

عضله‌ی هدف	قلب و ریه، کل پا
چرا این تمرین؟	پیاده‌روی با قدم‌های کوتاه‌تر و بدون افتادن لگن؛ در شروع روی سطح صاف، نه سربالایی.
مقدار	۲۰ تا ۳۰ دقیقه، بیشتر روزهای هفته؛ از ۱۰ دقیقه شروع کن و هر هفته کمی بیشتر.
ساده‌ترش کن	تقسیم به نوبت‌های ۵ تا ۱۰ دقیقه‌ای.
سخت‌ترش کن	سرعت بیشتر، سربالایی ملایم.

اشتباه‌های رایج: افزایش ناگهانی مسافت؛ کفش نامناسب.

تمرین ۴ | سطح ۱۰ آسان | هوازی و کاربردی

ورزش در آب

شروع

استخر با آب تا سطح کمر یا سینه.

اجرا

1. راه رفتن رو به جلو، عقب و پهلو در آب.
2. بالا آوردن زانوها.
3. اسکوات کوتاه با گرفتن لبه‌ی استخر.

عضله‌ی هدف	کل بدن
چرا این تمرین؟	آب بخش زیادی از وزن رو برمی‌داره؛ مناسب وقتی راه رفتن روی زمین دردناکه یا وزن زیاده.
مقدار	۲۰ تا ۴۰ دقیقه، ۲ تا ۳ بار در هفته.

اشتباه‌های رایج: لیز خوردن کنار استخر (دمپایی مناسب بپوش).

احتیاط: اگه زخم جراحی کاملاً بسته نشده، وارد استخر نشو.

تمرین ۵ | سطح ۱ · آسان | هوازی و کاربردی

تمرین پله

شروع

جلوی پله بایست و نرده رو با دست سمت پای سالم بگیر (یا با هر دو دست).

اجرا

1. **بالا رفتن:** اول پای سالم، بعد پای دردناک، بعد عصا (اگه داری).
2. **پایین اومدن:** اول عصا، بعد پای دردناک، بعد پای سالم.
3. یادآور: «خوب‌ها می‌رن بالا، بدها میان پایین».
4. وقتی قوی‌تر شدی، به الگوی یک‌پا در هر پله برگرد.

عضله‌ی هدف	کاربردی
چرا این تمرین؟	یاد گرفتن الگوی ایمن پله و بعد برگشت به الگوی طبیعی.
مقدار	۵ تا ۱۰ پله رفت‌وبرگشت، ۱ تا ۲ بار در روز.
سخت‌ترش کن	پله‌ی یک‌پا در هر پله بدون نرده (فقط وقتی کاملاً ایمنه).

اشتباه‌های رایج: رها کردن نرده؛ عجله.

احتیاط: در روزهای اول بعد از جراحی، با همراه.

تمرین ۶ | سطح ۱ · آسان | هوازی و کاربردی

استفاده‌ی درست از عصا

شروع

ارتفاع: وقتی صاف ایستادی و دست‌ها کنار بدنن، دسته‌ی عصا باید هم‌سطح مچ دستت باشه؛ آرنج حدود ۱۵ تا ۲۰ درجه خم.

اجرا

1. عصا رو با **دست مخالف** پای دردناک بگیر.
2. عصا و پای دردناک با هم جلو می‌رن.
3. بعد پای سالم جلو میاد.
4. قدم‌ها کوتاه و آروم.

چرا این تمرین؟ عصا اگه درست استفاده بشه، فشار روی مفصل ران دردناک رو به‌طور قابل‌توجهی کم می‌کنه.

مقدار در طول روز، تا وقتی که بدون لنگیدن راه بری.

اشتباه‌های رایج: گرفتن عصا با دست هم‌طرف پای دردناک؛ عصای خیلی بلند یا کوتاه.

بخش ۶

خانواده، زندگی و داستان‌ها

خانواده، کار، خونه، و داستان مهناز خانم، فاطمه خانم و آقای رضایی.

فصل ۱۱

داستان آقای رضایی: کوه‌نوردی

آقای رضایی **۵۸ ساله**؛ بعد از بازنشستگی هر روز **کوه** می‌رفت و بعد از یک ماه کنار لگن **درد** گرفت.

زمان	چی شد
شروع	کوه **کمتر**؛ پیاده‌روی **صاف**
هفته‌ی ۱ تا ۶	ایزومتریک و قدرت ایستاده
ماه ۳	برگشت **تدریجی** به کوه، روز در میون

«عجله کرده بودم؛ تاندون وقت لازم داشت.»

کتاب کامل و ارتقا

این راهنما فقط **یک مسیر** از کتاب کامل «**درد کنار لگن**» رو پوشش می‌ده. اما بیشتر افراد بعد از ۵۰ سالگی **بیش از یک مشکل** دارن، و خیلی وقت‌ها مسیر درمان به جراحی، زندگی روزمره یا نگهداری طولانی‌مدت هم می‌رسه.

کتاب کامل چی داره؟

بخش	عنوان	فصل
۱	درد کنار لگن	۶
۲	شواهد	۴
۳	تمرین	۷
۴	زندگی روزمره	۶
۵	برنامه‌ی ۱۲ هفته‌ای	۸
۶	کتابخونه‌ی تمرین‌ها	همه‌ی ۷۹ تمرین
۷	خانواده، زندگی و داستان‌ها	۶
۸	پرسش‌ها، جدول‌ها و واژه‌نامه	۳

ارتقا با پرداخت مابه‌التفاوت

اگه این راهنما رو خریدی، تا **۳۰ روز** می‌تونی فقط با پرداخت **تفاوت قیمت**، کتاب کامل رو بگیری. کافیه رسید خرید این راهنما رو در دایرکت اینستاگرام dr.max.zeinali@ بفرستی.

منابع علمی

1. Mellor R, Bennell K, Grimaldi A, et al. Education plus exercise versus corticosteroid injection use versus a wait and see approach on global outcome and pain from gluteal tendinopathy: prospective, single blinded, randomised clinical trial. BMJ. 2018;361:k1662. doi:10.1136/bmj.k1662
2. Grimaldi A, Mellor R, Hodges P, Bennell K, Wajswelner H, Vicenzino B. Gluteal Tendinopathy: A Review of Mechanisms, Assessment and Management. Sports Med. 2015;45(8):1107-1119. doi:10.1007/s40279-015-0336-5

برگشت به کوه و پیاده‌روی

راهنمای تک‌موضوعی دکتر مکس:

- هوازی
- پله
- وزن
- یائسگی
- داستان

بر پایه‌ی پژوهش‌ها و رهنمودهای بالینی معتبر. بخشی از کتابخانه‌ی دکتر مکس.